

Onbekende irisachtigen uit Zuid-Afrika



Watsonia humilis

Het is een bekend verschijnsel: binnen een bolgewas is de ene soort bijzonder populair, terwijl een sterk erop lijkende soort nauwelijks enige bekendheid geniet. Peter Knippels selecteerde voor BloembollenVisie een aantal van dergelijke voorbeelden, en licht ze in deze serie kort toe. In de zevende aflevering een aantal irisachtigen uit Zuid-Afrika.

Tekst en foto's: Peter Knippels

Zuid-Afrika, in het bijzonder het winterregengebied in het westen van het land, is één van de hot spots wat betreft het voorkomen van Iridaceae. Van Wyk en Smith beschrijven in hun boek 'Regions of Floristic Endemism in Southern Africa; A Review with Emphasis on Succulents' uit 2001 de belangrijkste concentratiegebieden van oorspronkelijk voorkomende planten in regio's en noemen deze 'Floral Kingdoms of the World'. Ze onderkennen er op de gehele wereld zes, waarvan de 'Cape Floristic Region' er één is. De 'Cape Floristic Region' ligt in het winterregengebied. Er valt jaarlijks tussen de 300 en 2.000 mm regen. Kenmerkend voor deze 'Region' is het hoge niveau van soorten dat endemisch is, ofwel alleen daar voorkomt. Dit wordt geschat op ten minste 70%. De geslachten en soorten van de

familie der Iridaceae, onder andere Romulea, Moraea, Gladiolus en Babiana, zijn hier sterk vertegenwoordigd.

Na jaren van opbouwen en selecteren is er een Chasmanthe, een vertegenwoordiger van de Iridaceae, in cultuur in Nederland. In het Vakblad voor Bloemisterij van 23 oktober 2009 staat een mooi artikel onder de titel 'Jan Oostdam zoekt het in aparte bolgewassen'. In dit artikel aandacht voor een zaailing van Chasmanthe floribunda van Gebr. Beelen uit Lisse dat commercieel flink aan de weg tinnert. Tijd voor het voorstellen van enkele irisachtigen met een mogelijke commerciële potentie.

POTPLANT

Klein, maar zeker opvallend, is Lapeirousia pyramidalis ssp. pyramidalis. Deze wit tot roze bloeiende plant is zo'n 5-10 cm hoog. De bladeren zijn lancetvormig en zijn over de gehele lengte geribt. De kortgesteelde bloemen van

deze Lapeirousia staan in aar. *L. pyramidalis* ssp. *pyramidalis* heeft zijn habitat in een groot deel van West-Kaap, waar het groeit in kleibodems in renosterveldvegetaties. Naast deze subspecies wordt ook ssp. *regalis* onderkend. Mooi voor op een potje, toch.

Ook leuk voor op een potje, maar ook bruikbaar als snijbloem, is het variabele soort *Ixia viridiflora*. Deze wintergroeiër vormt per knol één bloeiwijze die een lengte kan bereiken van één meter, meestal is deze korter. De bloemen variëren in kleur van zeegroen tot vuilwit met altijd een paars hart. Dit soort is eenvoudig uit zaad op te kweken en vormt in cultuur makkelijk zaad. De plant laat zich makkelijk kweken in een koude kas. Ik heb nooit geprobeerd om knollen 'om te programmeren' tot zomergroeiër. Is een poging waard.

VASTE PLANT

Last but not least, is *Watsonia humilis*. In tegenstelling tot de vorige twee een soort dat in de zomer groeit en bloeit. Nadat de bladeren zijn uitgegroeid, groeit de bloemstengel uit. De bloemstengel is, vind ik, opmerkelijk stevig en groen-paars van kleur. De bloemen zijn fris roze van kleur. *W. humilis* is mijn favoriete *Watsonia*. Ik kweek dit soort als vaste plant, dus af en toe verpotten en de knollen niet droog bewaren in de rustperiode. Daar lijken ze niet zo van te houden.



Ixia viridiflora